

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5805/2018
30.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, др Илије Зиндовића и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., коју заступа Соња Поповић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради накнаде, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3169/18 од 18.10.2018. године, у седници одржаној 30.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3169/18 од 18.10.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 543/18 од 14.05.2018. године, обавезан је тужени да тужиљи исплати износ од 18.889.230,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, као и да јој накнади парничне трошкове у износу од 735.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана. Одбијен је део тужбеног захтева преко досуђеног износа од 18.899.230,00 динара до траженог износа од 19.669.600,00 динара, као и захтев за исплату законске затезне камате на трошкове поступка од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3169/18 од 18.10.2018. године, одбијене су жалбе тужиље и туженог као неосноване и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 543/18 од 14.05.2018. године. Одбијени су захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се истичу битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП из разлога што другостепени суд није оценио битне жалбене наводе тужене. Имајући у виду да се другостепени суд правилно изјаснио о непостојању наведених битних повреда одредаба парничног поступка и да је правилно оценио жалбене наводе туженог то у другостепеном поступку није учињена битна повреда из одредбе члана 374. став 1. ЗПП у вези са чланом 396. став 1. ЗПП, као ревизијски разлог по члану 407. став 1. тачка 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, према изводу из листа непокретности број ... КО ... од 17.04.2014. године, парцела број ..., њива друге класе у површини од 21а и 38м², уписана је као својина АА у целости. По својој природи парцела представља део улице ... и повезана је са ... и од тог пута протеже се северно са десне стране улице у дужини од 280,42м. Приведена је намени, комплетно је комунално опремљена са свом инфраструктуром (водом, канализацијом, струјом, телефоном, гасом), асфалтирана је и повезана у систем улица у насељу Преко ње се одвија јавни саобраћај и користи је неограничен број лица, те као таква представља јавно грађевинско земљиште. Ни тужилци ни њеним правни претходницима није исплаћена накнада за предметну парцелу која јој је фактички одузета ради изградње улице. Према извештају Пореске управе – Филијале Нови Сад 2 од 03.03.2016. године спорна кат. парц. у складу са чланом 42. Закона о експропријацији процењена је у износу од 63 евра по м² или 7.774,49 динара по м². Према налазу и мишљењу вештака Братислава Караџића (чији налаз су нижестепени судови прихватили) утврђено је да је вредност предметне парцеле по м² у висини од 8.835,00 динара по м², што за површину парцеле од 2 ара 183м² даје износ од 18.889.230,00 динара.

Полазећи од одредбе чл. 18. и 58. Устава Републике Србије као и одредби члана 1-1 Протокола уз Европску конвенцију о заштити људских права, нижестепени судови су оценили да је тужбени захтев тужиле основан јер је истој одузета предметна парцела без спроведеног поступка експропријације. Ни њој ни правним претходницима није исплаћена никаква накнада, а према одлуци Уставног суда Уж 472/14 од 25.02.2016. године произилази да кад је ситуација са земљиштем да је актом јединице локалне самоуправе одређена као локални пут, пут другог или трећег реда или улица, од тог момента то земљиште више не може се сматрати приватним путем већ по сили закона постаје средство у јавној својини, тј. у конкретном случају у јавној својини јединице локалне самоуправе. Сходно томе, јединица локалне самоуправе има обавезу да земљиште које је постало средство јавне својине експроприше ранијем власнику, односно да га изузме из поседа ранијег корисника и да за то исплати одговарајућу накнаду. У ситуацији кад је земљиште приведено намени у складу са планом и актом и по сили закона постало јавна својина, корисник земљишта не може трпети штетне последице што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о изузимању земљишта из поседа, које би било основ за исплату накнаде за изузето земљиште.

Узимајући у обзир утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилно применили материјално право и цитиране одредбе делимичним усвајањем тужбеног захтева.

Чињеница је да се спорно земљиште у Служби за катастар непокретности води на име тужиље, а фактички на лицу места исто је одузето и преко њега је изграђена улица. Никаква накнада ни правним претходницима ни тужиљи није исплаћена за одузету парцелу, па су нижестепени судови правилно применили одредбе чл. 18. и 58. Устава Републике Србије као и члана 1. протокола 1 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода. У конкретном случају изостала је одлука надлежног органа којом би био утврђен јавни интерес за експропријацију, али корисник земљишта не може трпети штетне последице што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о изузимању земљишта из поседа које би било основ за исплату накнаде за изузето земљиште. На овакав начин тужиљи је повређено право на имовину и иста сходно цитираним прописима има право на накнаду за одузету имовину. Правилно су нижестепени судови определили висину износа која је утврђена путем вештачења.

Оцењујући наводе ревизије, Врховни касациони суд налази да се закључак и одлука нижестепених судова заснива на правилној оцени утврђених чињеница а навод да доношењем планских аката (а што је обавеза утврђена Законом о планирању и изградњи) није извршена фактичка експропријација не може се прихватити као чињеница од значаја за доношење другачије одлуке, а ово пре свега имајући у виду и став изражен у одлуци Уставног суда Уж 472/14 од 25.02.2016. године. С друге стране евидентно је да је фактички земљиште приведено намени па корисник земљишта не може трпети штетне последице што надлежни орган није спровео управни поступак јер није донео решење о изузимању земљишта из поседа које би било основ за исплату накнаде за изузето земљиште. Тужени наводи низ ставки о којима сматра да је требало да се поступи како би се утврдиле чињенице које би биле од значаја за доношење другачије одлуке, али како из садржине тих ревизијских навода произилази да се истима напада непотпуно утврђено чињенично стање, то су исти неосновани јер се ревизија по том основу сходно члану 407. став 2. ЗПП не може изјавити.

Из напред изнетих разлога применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић